

Komission tiedonanto Euroopan vesiresilienssistrategiasta

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisi 4.6.2025 tiedonannon Euroopan vesiresilienssistrategiasta (COM (2025) 280 final, *eng. European Water Resilience Strategy*).

Strategia sisältää komission aloitteita toimiksi, joiden päätavoitteina on palauttaa ja suojella veden kiertokulkua, parantaa vesistöjen tilaa, varmistaa puhdas ja kohtuuhintainen juomavesi ja sanitaatio kaikille kaikkina aikoina sekä parantaa varautumista vesikriiseihin, luoda edellytykset uudelle vesiteollisuudelle ja vesiälykkäälle taloudelle sekä tutkimukselle ja innovaatioille, parantaa vesialan osaamista ja houkuttelevuutta, sekä vahvistaa EU:n globaalia johtajuutta vesialalla. Strategiassa ei esitetä uutta EU-lainsäädäntöä. Strategia ulottuu vuoteen 2030 ja komissio tulee arvioimaan sitä vuonna 2027 ja tarvittaessa tarkistamaan strategiaa arvioinnin pohjalta.

Strategian lisäksi komissio julkisti samaan aikaan suositukset ohjaavista periaatteista vesitehokkuuden edistämiseksi.

Komissio esitteli strategian neuvoston ympäristötyöryhmässä 12.6.2025 ja ympäristöneuvostolle 17.6.2025, ja ympäristötyöryhmä käsitteli strategiaa laajemmin puheenjohtajavaltio Tanskan johdolla 1.7.2025 ja 17.7.2025. Puheenjohtaja laatii strategiasta neuvoston päätelmät. Ympäristöneuvoston on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät strategiasta 21.10.2025.

Suomen kanta

Suomi tukee Euroopan komission vesiresilienssistrategiassa asettamia tavoitteita, jotka tarkastelevat vesialaa kokonaisvaltaisesti huomioiden veden kiertokulku ympäristössä, vesivarojen tuottama hyvinvointi ja vauraus, vesiliiketoiminnan innovaatiot ja osaaminen, sekä puhtaan veden ja sanitaation saatavuus kaikille. Suomi katsoo, että komission vesiresilienssistrategia osaltaan edistää Suomen prioriteetteja, kuten Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamista, kokonaisturvallisuuden parantamista ja puhdasta siirtymää sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistämistä. Suomi katsoo, että

vesiresilienssi on myös keskeinen osa yhteiskuntien kokonaiskestävyyttä ja häiriönsietokykyä. Suomi tukee varautumis- ja turvallisuusnäkökohtien huomioimista kaikissa EU:n säädöksissä, politiikoissa ja ohjelmissa (E 35/2025 vp).

Suomi näkee vesisektorin olevan merkittävässä roolissa, kun yhteiskunta pyrkii varautumaan ja sopeutumaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Vaikka sopeutumiseen liittyvät toimet ovat pääasiassa jäsenvaltioiden, kunkin sektorin ja toimijan vastuulla, Suomi pitää yhteistyötä hyödyllisenä etenkin laaja-alaisissa, sektorirajat ja maiden rajat ylittävissä kysymyksissä.

Eurooppalaisten kumppanuuksien vahvistaminen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen monella tasolla, hyödyntäen olemassa olevia yhteistyöalustoja, voivat osaltaan edistää toimia vesiresilienssin vahvistamiseksi.

Suomi katsoo, että vesien ja merivesien hallintaan tarvitaan vakaa ja ennustettava politiikkakehitys lisäämättä jäsenvaltioille kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Suomi pitää tärkeänä, että strategia jossain määrin tunnistaa ja jatkovalmistelussa myös huomioi alueelliset erot eri Euroopan alueiden välillä, mukaan lukien erot ilmastollisissa olosuhteissa ja veden riittävyydessä. Suomi painottaa, että jäsenvaltioilla tulisi olla riittävä liikumavara strategian toiminna.

Suomi toteaa, että strategia ottaa hyvin huomioon olemassa olevan EU:n vesilainsäädännön ja siihen liittyvät politiikkainstrumentit, mukaan lukien tavoitteet, jotka sisältyvät vesienhoitosuunnitelmiin, tulvariskien hallintasuunnitelmiin, merenhoitosuunnitelmiin, EU:n meripakettiin (OceanPact), veden uudelleenkäyttöasetukseen, EU:n biodiversiteettistrategiaan sekä EU:n ennallistamisasetukseen. Suomi pitää tärkeänä vesiresilienssi-strategian tavoitteiden huomioimista EU:n tulevan biotalousstrategian ja kiertotalouden toimintasuunnitelman valmistelussa, jotta varmistetaan politiikkojen johdonmukaisuus.

Suomi tunnistaa tarpeen parantaa vedenkäytön tehokkuutta EU:n alueella, mutta korostaa, että toimenpiteiden tulisi olla tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita. Suomi pitää hyvänä, että strategian tavoitteena on parantaa vesitehokkuutta tavoitteen olematta sitova jäsenmaille ja että tavoitteiden asettaminen tehdään kansallisesti ottaen huomioon alueelliset olosuhteet. Vesitehokkuuden tavoitteen mittaamisessa tulisi ottaa huomioon tehdyt kansalliset toimet, ja menetelmät ovat tarkoituksenmukaisia ja joustavia. Suomi katsoo, että vesitehokkuuden priorisoinnin periaatteen ei tulisi estää tai hankaloittaa uusia investointeja Suomessa.

Suomi pitää myönteisenä komission tavoitteita kehittää vesiresilienssiä vahvistavaa rahoitusta siten, että julkisen panostuksen lisäksi olisi käytettävissä yksityistä rahoitusta. Tulevaan EU:n rahoitukseen ja sitä koskevaan sisällöllisiin kysymyksiin muodostetaan kantaa erikseen osana tulevan monivuotisen rahoituskehityksen valmistelua. Suomi korostaa, että Euroopan investointipankin rahoituksen kohdistamisessa tulisi painottaa valuma-aluelähtöistä vesien hallintaa (eng. Source-to-Sea), luontopohjaisia ratkaisuja, veden pidättämistä, kiertotalouden hyödyntämistä ja maaperän kuntoa, jotta voidaan paremmin hallita tulva- ja kuivuusriskejä, vähentää viljelymaille märkyyden aiheuttamia haittoja sekä vähentää ravinnekuormitusta mahdollisimman kustannustehokkaasti. Varautumisen osalta Suomi katsoo, että EU-rahoitusta tulisi olla mahdollista kohdentaa jäsenvaltioiden varautumistoimiin nykyistä laajemmin huomioiden kuitenkin jäsenvaltioiden ensisijainen toimivalta asiassa (E 31/2024 vp (EJ 2/2025)). Suomelle on keskeistä, että tulevaa tutkimus- ja innovaatorahoitusta painotettaisiin erityisesti vaiheeseen, jossa keskitytään tutkimustulosten ja innovaatioiden skaalaamiseen, hyödyntämiseen ja kaupallistamiseen (E 31/2024 vp). Suomi korostaa, että vesiresilienssi luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Suomi tukee komission tavoitetta toimista, joilla tuettaisiin ja edistettäisiin uusien teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa, joilla voidaan edistää

strategian tavoitteita, kuten vesitehokkuutta, ja osaltaan tukea Eurooppalaisen kilpailukyyn ja omavaraisuuden vahvistamista puhtaan siirtymän ratkaisuihin.

Suomi korostaa kilpailukyyn ja vedenkäytön kestävyysparantamismahdollisuuksia EU:ssa ja sen ulkopuolella vesiosaamisen, digitalisaation, vesiälykkäiden ratkaisujen ja eri sektoreiden vesivastuullisuuden avulla. Vesiresilienssistrategiassa esitetty tavoite rakentaa vesiälykäs talous tukee tavoitetta vahvistaa unionin kilpailukykyä erityisesti vesialan sekä bio- ja kiertotalouden osalta. Suomi katsoo, että jatkossa tulisi myös varmistaa entistä paremmin osaamisen tehokas siirtyminen käytäntöön siten, että tutkimus ja innovaatiot realisoituvat investointeina ja uusina työpaikkoina EU:n alueella.

Suomi painottaa EU:n vesipolitiikan toiminna sekä lainsäädännössä komission yleistä tavoitetta säätelyn ja raportoinnin yksinkertaistamiseksi. Suomi kannattaa strategiassa esitettyä nitraattidirektiivin arviointia sekä komission aikomusta tarkastella meristrategiapuitteiden tavoitteenaan EU-säätelyn yksinkertaistaminen, direktiivin harmonisointi muun lainsäädännön kanssa sekä raportoinnin merkittävä yksinkertaistaminen. Suomi pitää myönteisenä strategian ehdotusta tarkastella veden uudelleenkäyttöasetusta ja sen soveltamisen laajentamismahdollisuuksia, mutta pitää tärkeänä, että asetuksen mahdollistama käyttöönoton harkinnanvaraisuus säilytetään. Suomi korostaa tarvetta varmistaa lainsäädännön johdonmukaisuus liittyen elintarvikehygieniaan ja -turvallisuuden sekä ympäristösäätelyyn. Suomi kannattaa komission aikomusta tehdä päivitetty selvitys yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetussa direktiivissä tarkoitetun laajennetun tuottajavastuun järjestelmän kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista toimialoihin, joita asia koskee.

Suomi katsoo, että tulva- ja kuivuusriskien hallinnan kehittäminen on kannatettavaa ja tarpeellista Suomessa ja muualla EU:ssa ottaen huomioon alueelliset erot ilmasto- ja vesiolloissa sekä yhteensopivuus olemassa olevien riskienhallintajärjestelmien kanssa. Suomi korostaa, että EU-tasolla kehitettyjen yhteiseurooppalaisten menetelmien ja järjestelmien, kuten ennakkovaroitusjärjestelmien tulisi olla yhteensopivia kansallisten vastaavien järjestelmien kanssa.

Suomi pitää tärkeänä, että komissio aikoo tukea jäsenvaltioita teknisillä ohjeilla ja työkaluilla seuraavissa: löytämään keinoja veden pidättämiseen valuma-alueella luonnonmukaisilla ratkaisuilla ja parantamalla maaperän kuntoa sekä kaupunkialueiden vesienhallintaa muun muassa rakentamisen ja alueiden käytön suunnittelulla. Suomi pitää hyvänä hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja, mutta tekniset ratkaisut tai luontopohjaisten ja teknisten ratkaisujen yhdistelmä voivat tapauskohtaisesti olla kustannustehokkaampia. Suomi katsoo, että veden varastoinnissa ja muissa uusissa teknisissä ratkaisuissa vaikutukset arvioidaan huolellisesti ja ne toteutetaan ilmastokestävästi haitalliset ympäristövaikutukset minimoiden sekä asiaankuuluvat toimijat huomioiden.

Suomi korostaa, että maataloutta on voitava harjoittaa kannattavalla tavalla unionin kaikissa jäsenvaltioissa (E 31/2024 vp). Suomi tunnistaa, että ilmastomuutos haastaa ruuantuotantoa enenevässä määrin tulevaisuudessa, heikentäen satovarmuutta ja lisäten ravinnekuormitusta vesistöihin. Tämä lisää entisestään tarvetta vahvistaa ravinteiden kiertäytystä ja parantaa maan kasvukuntoa. Suomi kannattaa komission esitystä hyödyntää yhteisen maatalouspolitiikan alaisia strategiasuunnitelmia vesiresilienssin maatalouden saavuttamiseksi tukemalla tiedonvaihtoa ja innovaatioita. Suomi kannattaa myös viljelijöiden osaamisen tukemista.

Suomi pitää tärkeänä vesiresilienssistrategiassa esitettyä kansainvälistä toimintaa, myös Global Gateway -rahoituksen ja Team Europe -aloitteiden tuella. Suomi katsoo, että vesihaasteiden laajuus edellyttää yhteistyötä ja EU:n globaalia johtajuutta vesiasioissa, mukaan lukien EU:n vesidiplomatian vahvistamista vaikuttavamman yhteiskuntien resilienssin ja turvallisuuden kannalta. Suomi kannattaa YK:n globaalin vesiarkkitehtuurin

vahvistamista mm. säännöllisten YK:n vesikonferenssien muodossa sekä vesiasioiden valtavirtaistamista YK:n ilmastokeskusteluihin ja muihin keskeisiin kansainvälisiin prosesseihin. Suomi pitää tärkeänä tukea valtioiden laajaa liittymistä YK:n rajavesistöyleis-sopimukseen (Helsinki, 1992) ja sopimuksen soveltamista, jotta voidaan vahvistaa kansainvälistä rajat ylittävää yhteistyötä vesien suojelemiseksi ja hallitsemiseksi. Tästä syystä Suomi suosittaa, että vesiresilienssistrategian toimeenpanossa hyödynnettäisiin rajavesistöyleissopimusta ja sovellettaisiin sen työkaluja. Suomi pitää myös tärkeänä tukea laaja-alaisen vesiosaamisen edistämistä kehittyvissä maissa ja avata liiketoiminta-mahdollisuuksia hyödyntäen tiivistä yhteistyötä yritysten, tutkijoiden sekä muiden hallinnonalojen kanssa.

Pääasiallinen sisältö

Komission vuosille 2024–2029 asetetuissa poliittisissa suuntaviivoissa puheenjohtaja Ursula von der Leyen nosti tarpeen vesiresilienssistrategian (*eng. European Water Resilience Strategy*) laatimiseksi parantamaan vesivarojen hallintaa, torjumaan vesipulaa sekä vahvistamaan vesialan kilpailukykyä ja innovaatioita samalla kun vahvistetaan puhdasta ja kiertotalouteen perustuvaa lähestymistapaa. Strategia on saanut alkunsa EU:n vuoden 2050 visiosta, joka esiteltiin vuoden 2023 YK:n vesikonferenssissa. Lähtökoh-tana on taata vesiturvallisuutta kaikille suojelemalla ja ennallistamalla vesiekosysteemejä sekä tasapainottamalla veden kysyntää ja tarjontaa. Strategialla on kolme keskeistä päätavoitetta: (1) vedenkierron palauttaminen ja suojeleminen, (2) vesiälykkään talouden rakentaminen ja (3) puhdas ja kohtuuhintainen vesi ja sanitaatio kaikille. Komissio julkaisi vesiresilienssistrategian kesäkuussa 2025.

Strategiassa komissio korostaa, että vesi on elämän perusta, ja sen saatavuus ja laatu vaikuttavat suoraan ihmisten terveyteen, talouteen, ruokaturvaan, energiahuoltoon ja elinympäristöihin. Jotta vesikriisi ei uhkaisi EU:n yhtenäisyyttä ja turvallisuutta, komissio esittää strategiassa toimia, joilla varmistetaan veden saatavuutta koko unionin alueella ja vahvistetaan varautumista uhkaaviin sään ääri-ilmiöihin.

Komission tavoitteena on parantaa vesitehokkuutta EU:ssa vähintään 10 % vuoteen 2030 mennessä. Tavoite ei ole juridisesti sitova. Tavoitteena on myös lisätä veden uudelleenkäyttöä, erityisesti alueilla, joilla vesipula on krooninen. Lisäksi tavoitteena on parantaa kansalaisten ja talouden toimijoiden yhteistyötä veden kestävässä käyttöön sekä lisätä EU:n kilpailukykyä, houkutellessa investointeja ja tukea vesialan innovaatioita. Komissio korostaa vedenkulutuksen seurannan parantamista, veden uudelleenkäyttöä ja vesihuollon verkostovuotojen vähentämistä. Lisäksi komissio korostaa taloudellisten mahdollisuuksien lisääntymistä tutkimuksen, osaamisen ja vesiliiketoiminnan kautta. Tehokas veden käyttö ja suojeleminen voivat tuoda miljardien eurojen säästöjä ja samalla luoda uusia työpaikkoja jo nyt EU:n talouden kannalta merkittävään vesiliiketoimintaan.

Strategian avulla komissio pyrkii takaamaan turvallista ja kohtuuhintaista juomavettä ja sanitaatiota kaikille EU-kansalaisille sekä lisäämään kansalaisten osallistumista vesiresilienssin hyväksi kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin väestönryhmiin ja köyhiin EU:n alueisiin. Tässä päätavoitteessa keskeisessä roolissa on sosiaalinen oikeudenmukaisuus veden saatavuudessa, kansalaisten tietoisuus ja vaikuttamismahdollisuus, veden hinnoittelun läpinäkyvyys ja saastuttaja maksaa -periaatteen soveltaminen sekä vedenkäytön tarpeiden huomioimista rakentamisessa ja alueiden käytössä.

Komissio tavoittelee EU:lle kansainvälistä johtajaroolia vesiresilienssiin liittyvissä kysymyksissä ja haluaa vaikuttaa merkittävästi vuoden 2026 YK:n vesikonferenssissa.

Komissio perustaa strategian seurantaan varten vesiresilienssifoorumin, joka kokoontuu ensimmäisen kerran joulukuussa 2025. Foorumin tarkoituksena on koota yhteen sidosryhmät ja seurata strategian toimeenpanoa kahden vuoden välein. Vuonna 2027 komissio laatii väliarvioinnin, jossa arvioidaan strategian toimeenpanon edistymistä ja arvioidaan, miten "vesitehokkuuden priorisoinnin" -suositus on otettu käyttöön. Väliarvioinnin tulosten perusteella päivitetään tarvittaessa strategian toimenpiteitä ja tavoitteita. Strategian kokonaisarviointi tehdään vuonna 2029, jossa arvioidaan kansallisten toimien vaikutukset vesiresilienssiin ja tarkastellaan mahdollisia uusia toimenpiteitä ja mukautetaan strategiaa vastaamaan esiin nouseviin haasteisiin.

Alla on esitetty koonti kaikista vesiresilienssistrategian toimista.

Vedenkierron palauttaminen ja suojeleminen
Tehostaakseen vesipuitedirektiivin (direktiivi 2000/60/EC) ja tulvadirektiivin (direktiivi 2007/60/EC) toimeenpanoa komissio aikoo käydä jäsenvaltioiden kanssa jäsennellyt vuoropuhelut direktiivien toimeenpanon priorisoinnista vuosien 2025-2026 aikana. Komissio aikoo tarkistaa meristrategiapuitedirektiiviä (direktiivi 2008/54/EC) vuoteen 2027 mennessä yhdenmukaistamalla sen toimeenpanoa makeaa vettä koskevan lainsäädännön kanssa sekä vähentämällä raportointivaatimuksia ja parantamalla tietojen hallintaa ja hallintoa. Komissio aikoo kehittää veden niukkuutta kuvaavia indikaattoreita ja kuivuusriskien hallintasuunnitelmien ohjeistusta vuosien 2026-2027 aikana. Komissio aikoo esittää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhankkeen (<i>eng. Public-Private initiative</i>) uusien teknologioiden kehittämiseksi, joilla voidaan havainnoida ja poistaa PFAS-yhdisteitä ja muita pysyviä kemikaaleja vuoteen 2027 mennessä. Komissio aikoo käynnistää vuosien 2026-2027 aikana apuvälineistön (<i>eng. Assistance Toolbox</i>) jäsenvaltioille, jolla tuetaan toimia ravinnekuormituksen vähentämiseksi.
Vesiälykkään talouden rakentaminen
Komissio on vesiresilienssistrategian rinnalla julkistanut suosituksen "vesitehokkuuden priorisoinnin" -periaatteeksi (asiasta tarkemmin myöhemmin tässä muistiossa), joka esittää keinot vesitehokkuuden parantamiseksi koko EU:n alueella. Komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa vuosina 2025-2026 kehittää yhteisen menetelmän vesitehokkuuden tavoitteille. Strategian väliarvioinnissa v. 2027 komissio haluaa kehittää yhteiset vertailuarvot vesitehokkuuden tavoitteille. Lisäksi EEA on laatinut raportin verkkosivujen muodossa, jossa käsitellään vesitehokkuuspotentiaalia EU:ssa. Edistääkseen puhdistetun jäteveden uudelleenkäyttöä maatalouden lisäksi myös muissa kohteissa komissio aikoo arvioida kesäkuuhun 2028 mennessä veden uudelleenkäyttöasetusta (asetus (EU) 2020/741) ja arvioinnin perusteella tarkastella sen laajentamista maatalouden lisäksi myös muille sektoreille. Tämän lisäksi komissio aikoo tukea jäsenmaita jätevesien uudelleenkäytön edistämiseksi laatimalla ohjeet turvalliselle veden uudelleenkäytölle. Vesihuollon verkostojen vuotojen vähentämiseksi ja vesihuoltoinfrastruktuurin modernisoimiseksi komissio esittää, että jäsenvaltioiden, joiden verkostovuotojen taso ylittää EU:n kynnysarvon, tulee laatia v. 2030 mennessä kansallinen suunnitelma vähentääkseen vuotoja verkostoissaan. Komissio määrittelee EU:n kynnysarvon vuoteen 2028 mennessä.

Komissio esittää, että yhteisen maatalouspolitiikan (*eng. Common Agriculture Policy, CAP*) alaisia strategiasuunnitelmia hyödynnetään vesiresilienssin saavuttamiseksi tukemalla tiedonvaihtoa ja innovaatioita olemassa olevien verkostojen ja yhteistyöelinten avulla (EU CAP network, EIP-AGRI, viljelijöiden neuvontapalvelut). Seuraavalla ohjelmakaudella CAP strategiasuunnitelmien tulee jatkaa viljelijöiden tukemista kohti parempia ympäristö- ja ilmastotoimia, kattaen myös parempaa vesienhallintaa.

Komissio esittää useita toimia teollisuudelle vuosille 2025-2026. Se aikoo käynnistää pilottihankkeen teollisuuden vesitehokkuuden edistämiseksi, sisältäen vedettömän ja suljetun kierron teknologioita. Tämän lisäksi vedenkäyttö lisätään parametriksi unionin arvioon datakeskusten kestävästä toiminnasta ja datakeskusten vedenkäytön vähimmäissuorituskyvylle esitetään tehtäväksi uusi standardi. Kolmantena teollisuuden toimena on käynnistää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhanke toimivan ja kustannustehokkaan keinon löytämiseksi vedettömään kuivajähdytykseen.

Komissio haluaa edistää jäsenvaltioiden välistä tiedonvaihtoa makeaan veteen liittyvästä vesitaselaskennasta, vesikirjanpidosta ja älykkästä veden mittaamisesta. Lisäksi viitaten Euroopan ympäristötilinpidosta annetun asetuksen 10 artiklaan (asetus (EU) N:o 691/2011), komissio aikoo arvioida olemassa olevan vesitiedon laatua ja tarvittaessa esittää vesimoduulin lisäämistä kyseessä olevaan asetukseen.

Puhdas ja kohtuuhintainen vesi kaikille

Komissio näkee, että nykyinen EU lainsäädäntö (juomavesidirektiivi ja yhdyskuntien jätevesidirektiivi) turvaa juomaveden ja sanitaation saatavuutta.

Jotta kuluttajat ohjaisivat päätöksensä vesiresilienttiin suuntaan, komissio toteaa, että vesijalanjäljen vaatimuksia kehitetään osana ekosunnitteluasetuksen toimintaohjelmaa vuosille 2025-2030 vettä käyttäville laitteille, kuten tiskikoneille ja pesukoneille.

Komissio aikoo vuosien 2026-2027 aikana edistää tiedonvaihtoa parhaista käytänteistä, joilla parannetaan kansalaisten tietoisuutta sekä osallistumista vesien tilaan parantamiseen ja vesivarojen kestävään käyttöön. Lisäksi komissio aikoo edistää kansalaisten ymmärrystä veden hinnoittelun vaikutuksesta vedenkäytön tehokkuuteen, kustannusten kattamisesta ja saastuttaja maksaa -periaatteen toteuttamisesta.

Asumis- ja kaupunkisuunnittelun vaikutuksesta veden ja energian säästämiseen komissio toteaa, että uusi rakennusten energiatehokkuusdirektiivi, vuosille 2026-2027 suunniteltu "Uusi eurooppalainen Bauhaus" rahoitusväline sekä uusi "kohtuuhintainen asuminen" -suunnitelma luovat merkittäviä mahdollisuuksia edistää rakennetun ympäristön vesitehokkuutta.

Hallinto ja toimeenpano

Komissio aikoo käydä jokaisen jäsenvaltion kanssa jäsenneltyjä vuoropuheluja vesipuitedirektiivin ja tulvadirektiivin toimeenpanon kiihdyttämiseksi ja tehostamiseksi. Näiden kahden direktiivin lisäksi voidaan käsitellä myös muuta EU:n vesilainsäädäntöä. Tarkoituksena on saada aikaan poliittinen sitoutumisasiakirja, jonka allekirjoittavat komissaari ja kunkin jäsenvaltion vastaava ministeri vuonna 2026.

Yhdyskuntajätevesidirektiivin 9 artiklan mukaisesti komissio laatii päivitetyn selvityksen, mitkä ovat laajennetun tuottajavastuujärjestelmän kustannukset ja sen potentiaaliset vaikutukset artiklassa esitetyille teollisuuden aloille. Lisäksi komissio jatkaa jäsenvaltioiden tukemista ylläpitää kansallisia järjestelmiä, joilla taataan lääkkeiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus.

Komissio aikoo järjestää C4T yhteisön alaisia säännöllisiä tapaamisia parhaiden käytäntöjen jakamiseksi alueiden, kaupunkien ja vesiviranomaisten välillä edistämään vedenpidätystä ("pesusienimaisemat") sekä rajat ylittävää vesi-yhteistyötä.

Komissio aikoo lanseerata vuonna 2027 ympäristö- ja energiadataa yhdistävän kartta-palvelun alueellisen suunnittelun tueksi, jotta voidaan tunnistaa parhaat alueet vesi-intensiivisen liiketoiminnan sijoittamiseen.

Komissio toteaa myös, että strategian seuraamiseksi se perustaa eurooppalaisen vesiresilienssifoorumin, joka kokoontuu joka toinen vuosi joulukuusta 2025 alkaen.

Rahoitus, investoinnit ja infrastruktuuri

Komissio kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään BlueInvest rahoitusalan tukimuu-toja siniseen sektoriin ja kriittisiin vesiteknologioihin. Lisäksi komissio muistuttaa, että rahoitusta ei tulisi kohdistaa sellaisiin toimiin, jotka ovat haitallisia ympäristölle tai joh-tavat tehostamaan vedenkäyttöä.

Komissio on koheesiorahoituksen väliarvioinnissaan (1.4.2025) kehottanut jäsenvalti-oita ja alueita investoimaan vesiresilienssiä tukeviin hankkeisiin. Lisäksi komissio to-teaa, että jäsenvaltioiden tulisi parantaa hallinnollista kapasiteettia, jotta voidaan pa-rantaa investointeja vesiresilienssiä tukeviin hankkeisiin.

Komissio toteaa, että EU-rahoitusta pitäisi nopeasti ottaa käyttöön investointeihin, joilla vähennetään talousveden jakeluverkostojen vuotoja digitaalisten työkalujen, älykkään mittaamisen ja vesitehokkuutta lisäävien teknologioiden avulla. Komissio aikoo kehittää ohjeistusta jäsenvaltioille näiden valmiiden ratkaisujen käyttöönoton helpottamiseksi.

Komissio rohkaisee jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä Green and Blue Corridors -aloitteen yhteydessä, jotta voidaan palauttaa ekologisia yhteyksiä kunnostamalla jokia, suoalueita ja rannikkoalueita luonnollisen vedenkierron palauttamiseksi osana valuma-alueelta merelle (*eng. source-to-sea*) lähestymistapaa.

Euroopan investointipankki on lanseerannut 15 miljardin euron vesiohjelman sekä kes-tävän vedenkäytön neuvontapalvelun yhteistyössä komission kanssa parantamaan po-tentiaalisten lainanottajien avustamista sekä hankkeiden toteutumista.

Komissio aikoo vuoden 2025 aikana laatia tiekartan luontohyvitysten (*eng. nature cre-dits*) käyttöönottamiseksi laajentaakseen niiden markkinoita ja tätä kautta lisätäkseen yksityisen rahoituksen määrää vesiresilienssiä tukevissa hankkeissa. Lisäksi komissio toteaa, että yksinkertaistetulla EU:n kestävän rahoituksen kehyksellä sekä säästö- ja investointiunionin käyttöönotolla pyritään lisäämään EU:n yritysten rahoitusmahdolli-suuksia myös vesialalla.

Komissio aikoo perustaa vuosien 2026-2027 aikana vesiresilienssi-investointien kiih-dytysohjelman toimeenpanemaan 20 pilottivaiheen innovatiivista esimerkkiä luonnolli-sesta vedenpidätyksestä ja vesitehokkuudesta.

Lisäksi komissio aikoo selvittää mahdollisia ratkaisuja vähentää puutteita vakuutus-suojassa vesiin liittyviin luonnonkatastrofeihin liittyen noudattamalla Euroopan keskus-pankin ja Euroopan vakuutus- ja työeläkeviranomaisen vuonna 2024 julkaistuja suosi-tuksia.

Digitalisaatio ja tekoäly

Komissio aikoo laatia vuoteen 2026 mennessä toimintaohjelman, jolla otetaan käyt-töön digitaalisia ratkaisuja rakentaakseen digitaalista osaamista ja kannustaakseen

vesisektorin teknologiamuutokseen sekä tukeakseen vesitiedon jakamista kansallisten tietoportaalien avulla. Tarkoituksena on estää tiedon hajaantumista ja parantaa tiedon löytymistä.

Komissio aikoo perustaa vuoteen 2026 mennessä yhden luukun palvelun (*eng. Water Thematic Hub*) veden hallintaan liittyville kaukokartoitustuotteille. Sen tarkoituksena on koota Copernicus-palvelun vesiaiheiset tiedot, tuotteet ja työkalut yhteen palveluun.

Lopuksi komissio aikoo tuoda sen kehittämiä digitaalisia malleja, kuten Destination Earth ja merien digitaalinen kaksonen, kansallisten ja alueellisten viranomaisten käyttöön vuoteen 2030 mennessä.

Tutkimus, innovaatiot, vesiteollisuus ja osaaminen

Komissio aikoo perustaa vuoteen 2026 mennessä tiede- ja politiikkarajapinnan hyödyntämään tietoa, joka on saatu EU:n ja jäsenvaltioiden rahoittamista tutkimus- ja innovointihankkeista.

Komissio aikoo käynnistää vuoteen 2026 mennessä vesiälykkään teollisuusallianssin (*eng. Water Smart Industrial Alliance*) kiihdyttääkseen innovaatioita ja kilpailukykyä sekä varmistaa tarvittavan vesiosaamisen. Lisäksi komissio aikoo selvittää, miten julkisissa kilpailutuksissa voidaan edistää vesiresilienssiä ja miten helpotetaan pienten ja keskisuurten yritysten pääsyä kilpailutuksiin, jotta uusia innovaatioita voidaan ottaa käyttöön.

Komissio aikoo perustaa vuosien 2026-2027 aikana eurooppalaisen vesiakatemian (*eng. European Water Academy, EWA*) käsittelemään vesisektorin kapasiteettitarpeita sekä edistämään julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhankkeita, innovaatioita ja teknologista siirtymää, jotta kurotaan umpeen osaamispuutteet.

Vastatakseen osaamisen vähenemiseen väestön ikääntymisen myötä komissio aikoo yhdessä vesiteollisuuden ja sidosryhmien kanssa tehdä yhteistyötä oikeanlaisen osaamisen lisäämiseksi. Komissio aikoo myös edistää ammatillista koulutusta lisäämällä tukea ammatillisen huippuvesiosaamisen alustaan.

Vähentääkseen EU:n tutkimus- ja innovaatioaloitteiden hajaantumista, komissio aikoo vuoden 2026 loppuun mennessä ottaa käyttöön vesiresilienssin tutkimus- ja innovaatiostrategian, joka pohjautuu EU:n mission rahoittamiin kärkitutkimuksiin merien ja ma-keiden vesien kunnostamisesta sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisesta.

Innovaatioiden kannustamiseksi ja osaamispuutteiden kuromiseksi komissio näkee, että Euroopan kilpailukyyn parantaminen vaatii monen teollisuus-, koulutus- ja tutkimusalan yhteistyötä. Tätä varten komissio aikoo käynnistää vuonna 2026 vesialan ja ekosysteemien osaamis- ja innovaatioyhteisön (*eng. Knowledge and Innovation Community, KIC*) Euroopan teknologiainstituutin alaisuuteen.

Lisäksi komissio esittää tutkimuksen ja innovaatioiden tukemista kestäviin suolanpoistomenetelmiin sekä lanseerata Water Tech haasteen yhteistyössä Euroopan innovaationeuvoston kanssa.

Turvallisuus ja varautuminen

Komissio aikoo kehittää EU:n laajuista reaaliaikaista varoitus- ja seurantajärjestelmää vahvistamalla Copernicus hälytysten hallintapalveluun kuuluvia järjestelmiä: Euroopan kuivuudenseurantajärjestelmä (*eng. European Drought Observatory*) ja tulvavaroitusjärjestelmä (*eng. European Flood Awareness System*).

Komissio toteaa, että CER-direktiivin toimeenpano parantaa maa- ja vesialueilla olevien vesirakenteiden häiriönsietokykyä. Komissio edelleen toteaa, että se on parhailaan laatimassa ei-sitovia suuntaviivoja tukemaan jäsenvaltioita kriittisten toimintojen tunnistamisessa, mukaan lukien vesihuolto, ja näihin toimintoihin liittyvien riskienarviointitulosten raportoinnissa.

Komissio aikoo ottaa käyttöön Euroopan ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelman vuoden 2026 aikana.

Komissio toteaa, että rajat ylittävistä vakavista terveysuhkista annettu asetus vahvistaa jäsenvaltioiden työtä ehkäistä vesiin liittyvien tarttuvien tautien leviämistä.

Toiminta globaalisti

Komissio pyrkii vahvistamaan EU:n roolia saavuttaa globaalia vesiturvallisuutta ja -resilienssiä sekä YK:n kestävä kehityksen 6. tavoite (SDG6) tukemalla kestävää vedenhallintaa, kansainvälistä yhteistyötä ja kehitysmaiden valmiuksia. Komissio katsoo, että EU:n tulisi laajentaa strategista kumppanuutta ja vesidiplomatiaa edistääkseen kokonaisvaltaista vesivarojen hallintaa, valuma-alueelta merelle (source-to-sea) lähestymistapaa, luonnonmukaisten ratkaisujen käyttöä, investointeja kestävään vesihuoltoon sekä innovaatiolähtöistä politiikan uudistamista.

Komissio näkee, että vahvempi vesihallinto on tärkeää edistysten varmistamiseksi. Se tukee kunnianhimoisia tuloksia tulevissa YK:n vesikonferensseissa ja kannattaa YK:n vesisopimuksen laajenemista, jotta voidaan edistää kestävää vesivarojen käyttöä, estää konflikteja, rakentaa rauhaa ja turvallisuutta sekä vahvistaa taloudellista kehitystä. Komissio haluaa, että EU pysyy sitoutuneena vahvistamaan kansainvälistä vesirahoi- tusta.

Komissio esittää globaalin toiminnan kärkitoimeksi vesiresilienssin edistäminen Global Gateway -strategian kautta, tukemalla priorisoituja vesihankkeita ja vahvistamalla alueellista ja kansallista yhteistyötä. Lisäksi strategian liitteessä 1 on esitetty 10 toimea kansainväliseen toimintaan, sisältäen edellä mainitun kärkitoimen. Toimet liittyvät vahvasti kansainvälisiin sopimuksiin liittyviin velvollisuuksiin ja niiden vahvistamiseen.

Vesiresilienssistrategian yhteydessä julkaistu komission suositus ohjaavista periaatteista vesitehokkuuden edistämiseksi

Vesiresilienssistrategian yhteydessä Euroopan komissio julkaisi suositukset ohjaavista periaatteista, joiden tarkoituksena on edistää vesitehokkuuden käyttöönottoa unionin alueella. Suositukset on jaettu viiteen kokonaisuuteen: vesitehokkuuden priorisoinnin periaate, tehokas vesivarojen hallinta, hallinto, koulutus ja tietoisuuden lisääminen sekä rajat ylittävä yhteistyö ja kansainvälinen ulottuvuus. Kullekin kokonaisuudelle on esitetty 1-3 suositusta. Suositusten liitteeksi komissio on koonnut keskeisiä käytäntöjä, joilla toimeenpanna ohjaavat periaatteet vesitehokkuuden edistämiseksi. Näitä ovat mm. monitorointi ja seuranta, ekologinen virtaama ja vedenoton vaikutusten arviointi, vesitaseen laskenta valuma-alueella, kuivuusriskien hallinnan integrointi osaksi vesienhoitosuunnitelmia, vedenhinnoittelun läpinäkyvyys, verkostovuotojen vähentäminen, luonnonmuokaisten vedenpidätyskeinojen priorisointi ja kiertotalouden edistäminen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on komission tiedonanto, joka ei ole sitova ja johon ei sisälly lainsäädäntöaloitetta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti valmisteli vesiresilienssistrategiasta ennen sen julkistamista oma-aloitemietinnön.

Kansallinen valmistelu

E-kirjeen valmistelua on koordinoitu maa- ja metsätalousministeriössä. E-kirjeen valmistelussa on kuultu Ahvenanmaan maakunnan hallitusta. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on antanut lausunnon komission tiedonnosta Euroopan vesiresilienssistrategiasta 28.8.2025 (ÅLR 2025/3953). Valmisteluun ovat osallistuneet myös ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtioneuvoston kanslia. Myös ulkoministeriö on antanut panosta valmisteluun.

Asia on esitelty maatalous- ja elintarvikejaostossa (EU18) ja ympäristöjaostossa (EU23) yhteisesti 12.6.2025.

Maatalous- ja elintarvikejaoston (EU18), ympäristöjaoston (EU23) sekä kriisivarautuminen ja hybridiuhat jaoston (EU13) kirjallinen käsittely 21.- 25.8.2025.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tiedonantoon ei sisälly lainsäädäntöehdotuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan ja niihin otetaan kantaa tiedonantoon sisältyvien aloitteiden ja mahdollisten lainsäädäntöehdotusten käsittelyn yhteydessä.

Tiedonannossa ja sen perusteella mahdollisesti toteutettavassa sääntelyssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin liittyvä kansallinen budjettitaloudellinen resursointi määräytyy julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötövuosimäärien puitteissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission tiedonanto COM(2025) 280 final

Komission suositukset C(2025) 3580 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Johtava vesitalousasiantuntija Annukka Lipponen, MMM/LVO, puh. +358 295 162 067, annukka.lipponen@gov.fi

Vesitalousjohtaja Olli-Matti Verta, MMM/LVO, puh. +358 295 162 123, olli-matti.verta@gov.fi

Johtava vesitalousasiantuntija Diar Isid, MMM/LVO, puh. +358 295 162 078, diar.isid@gov.fi

Ympäristöneuvos Saara Bäck, YM/VELO, puh. +358 295 250 337, saara.back@gov.fi

Ympäristöneuvos Juhani Gustafsson, YM/VELO, +358 295 250 338, juhani.gustafsson@gov.fi

Erityisasiantuntija Ulla Palander, TEM/IYR, +358 295 049 235, ulla.palander@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, TEM/IYR, +358 295 064 904, mika.honkanen@gov.fi

EU-erityisasiantuntija Aino Fant, VNK/EUS, +358 295 160 066, aino.fant@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/736/2025

Liitteet -

Viite -